

Arkeologisk undersökning

Småland
Aneboda socken
Västra Grevaryd
Fornlämning 3

1978

Riksantikvarieämbetet
Byrån för Arkeologiska Undersökningar
Rapport

A.T.A. Aneboda sn Sm

Riksantikvarieämbetet
Byrån för arkeologiska undersökningar

Materiallista, rapport

Arkivhandlingar

Negativ, sned: 48 33

Kontaktkopior: 48

Negativ, torn: 15

Unr: 1546

Fotoplaner: 2 (förkomna)

Fotokarta, neg: -

Fotokarta, kopia: -

Ritningar: 1. Schaktplan skala 1:100
2. Plan skala 1:20
3-4 Sektioner och profiler skala 1:20
5-6 Fyndplan skala 1:50

Det finns ren-
ritningar av dessa
om fältritningarna
skulle vara
tillräckliga

Till ATA 920509/93

Handl. lagt 4075/78
5257/91

Övrigt: -

Dnr: 1487/78

Undersökningsplats: Sm, Aneboda sn
Västra Revaryd, Raä 3

Grävningssledare: Eva Åhman

År: 1978

Konto:

Accnr: 92-303-1-48

19.94.05.03. beslut SHM ms
Tillföres Smölands
hista nr
museum. Öppar.
Registrerat för
främmande saml.
SHM-eta/brå
1994-05-03 HBO

Antecknat i form.reg.
Sm Aneboda sn
RAÄ Nr 3 19930405 SRg

19.94.11.30 beslut F
Tillföres Smölands museum
a a / ai

19.92.11.30 beslut Fr
Kontpl. i FAR. Till SHM.
A10

19.92.03.11.11 beslut FUV/HG

Fynd

Föremålsfynd
Osteologiskt material
Analysprover

Kopia till:

La i Östergötlands län
Läa i Östergötlands län
Uppdragsgivare Växjö kn
Exp 920127/BT

R A P P O R T

Arkeologisk undersökning

SMÅLAND, ANEBODA SOCKEN, VÄSTRA GREVARYD, FORNLÄMNING 3

Inledning

På uppdrag av Växjö kommun undersöktes i samband med ett lagerhusbygge fornlämning nr 3 i Aneboda socken, Kronobergs län, under sommaren 1978. Undersökningen utfördes av Riksantikvarieämbetets undersökningsverksamhet.

Aneboda ligger i periferien av folklandet Varend och tillhör de mer fornlämningsfattiga socknarna i Kronobergs län. Förutom fornlämning 3 finns fyra hällkistor, ett par rösen och ett gravfält registrerade.

Fornlämning 3 utgjordes av två rösen. A1 låg på högsta punkten av en höjdsträckning, medan A2 låg i en avplanande sluttning 30 m söder om A1.

Beskrivning

A1 utgjordes av ett runt röse, 16 m i diameter och 1,3 m högt. Röset innehöll 0,1-0,6 m stora stenar, de största i bottenskiktet. I anläggningen påträffades några kolkoncentrationer, ett tiotal flintavslag och två gravgömmor. Den ena låg i västra halvan över ett ca 2 x 2 m stort område och innehöll endast brända ben. Den andra låg strax öster om centrum över ett 0,7 x 0,7 m stort område och innehöll brända ben, en bronsdolk, en rakkniv av brons med hästhuvudformat handtag, delar av en bronsfibula och en bronspincett samt ett järnbleck, eventuellt spetsen av en skära.

A2 utgjordes av ett röse med 14 m diameter och 0,8 m höjd. Röset innehöll en 9,5 m lång och 2 m bred hällkista, vinklad på mitten, sannolikt byggd i två etapper. Kistan låg i nord-syd och var bitvis starkt raserad. Sidohällarna fanns något sänär i läge, medan takhällarna låg mer eller mindre kringpridda och var delvis sönderslagna.

Anläggningen innehöll en spjutspets av flinta, en stridsyx av bergart, flintskärvor och några ornerade keramikbitar. Dessutom fanns en sekundärgrav innehållande brända ben. Vid anläggandet av denna grav hade en av de västra sidohällarna förflyttats mot nordväst.

Hällkistan flyttades efter undersökningen till hembygdsparken i Lammhult.

Datering

Bronsföremålen daterar A1 till bronsålderns period III. A2 är anlagd under senneoliticum med en sekundärgrav eventuellt från bronsåldern.

Hällkistan, som inte var registrerad vid fornminnesinventeringen, tillhör de större kistorna i länet. Dessa är i allmänhet runt 10 m långa. Den vanligaste orienteringen är ungefär i nord-syd med högst 10° avvikelse mot väster eller öster.

Hällkistan kan sägas ligga perifert i länets hällkistområde, som har de största koncentrationerna av kistor i centrala Varend och i Göteryds socken i östra Finnveden.

Röset A1 ligger i västra delen av ett av de rösetätaste områdena i Sverige - området norr om Helgasjön, som omfattar flera hundra bronsåldersrösen.

Växjö i juni 1991

Eva Åhman

Tekniska och administrativa uppgifter

Dnr:	1379/78	Typ
Belägenhet:	Anl 1: x6336,58 y1426,52 Anl 2: x6336,50 y1426,51	
Grävningstid:	28 juni - 10 augusti 1978	Skål, 45 g
Tidsåtgång:	728 grovarbetstimmar 33 maskintimmar	Brända ben, 230 g Järn, av rostent, 10 g Skåller
Undersökt yta:	625 m ²	
Arkeologisk personal:	Eva Åhman, grävningsledare Ingela Nilsson, assistent	Träskål, 8 g
Arkivhandlingar:	Schaktplan 1:100 Fyndplaner 1:50 Tornfotoplaner 1:50 Plan och profiler 1:20 Snedfoton och tornfotonegativ	Träskål, 8 g
		Träskål, 4 g

Arkivhandlingarna förvaras i Antikvarisk-topografiska arkivet (ATA), riksantikvarieämbetet, Stockholm.

		Skål med rebusch, 10 g, 55 x 35 mm
	Mellan stenar i humös brun mo, gravgömsa	Brända ben, 420 g
	I brun mo. På styva 0,3 x 0,2 m låg en mängd träskål. Träskolan låg ordentligt nere i den bruna mo.	Träskål, 125 g
	I brun humös mo.	Kusoksten av bergart, 320 g, diameter 75 mm.
	I mylla under stenlager.	Keramik, 3 skärver med ornering av bågar.
	Under 0,2-0,3 m stora stenar på vilka vilade en håll (0,6 x 0,4 m stor) kom en del träskål i humös och fetig mo. En del kol har legat mellan stenarna i råset ovanför och kolet kan vara neddraget av smådjur. Diameter 0,35 m.	Träskål, 10 g. Ett bränt ben, <1g. Fragment av ytterligare ett ben, kunde inte tas upp.
	I mylla mellan småstenar intill takhäll i S.	Keramik, 1 oornrad skärva, mörkgrå, 8 g.
	I humös mo under stenlagren.	3 bitar bränd flinta, 3 g.
	Under småstenslager i mylla i kistans centrala del, låg med spetsen mot S.	Spjutspets av flinta, flathuggen, 10 x 2,5 cm, 5 mm tjock.

FYNDLISTA

Fynd nr	Anl nr	Läge	Nivå	Lagerbeskrivning	Fynd
F1	A1				Kol, 45 g.
F2	A1			I gravgömma.	Brända ben, 230 g. Järn, ev recent, 10 g. Skällor.
F3	A1	x526 y294	<u>+223,72</u> +223,62	I mylla och gråbrun mo en kolkoncentration med 0,5 m diameter.	Träkol, 8 g.
F4	A1	x525 y293	<u>+223,67</u> +223,57	I mylla och gråbrun mo kolkoncentration med 0,35 m diameter.	Träkol, 8 g.
F5	A1	x518 y295	<u>+223,44</u> +223,34	I mylla och gråbrun mo kolkoncentration, 0,4 x 0,6 m, NO-SV.	Träkol, 4 g.
F6	A2	x476 y299	+220,98	Mellan stenar i mylla.	Avslag med retusch, 15 g, 55 x 38 mm.
F7	A2	x474 y300	<u>+220,88</u> +220,70	Mellan stenar i humös brun mo, gravgömma.	Brända ben, 420 g.
F8	A2	x478 y298	<u>+220,85</u> +220,57	I brun mo. På en yta - 0,3 x 0,2 m - låg en mängd träkol. Träkolen låg ordentligt nere i den bruna mon.	Träkol, 135 g.
F9	A2	x481 y297	+220,91	I brun humös mo.	Knacksten av bergart, 320 g, diameter 70 mm.
F10	A2	x478 y296 x472 y298	+220,66 +220,64	I mylla under stenlager.	Keramik, 2 skärvor med ornering av bågar. Träkol, 8 g.
F11	A2	x477 y299	<u>+220,99</u> +220,86	Under 0,2-0,3 m stora stenar på vilka vilade en häll (0,6 x 0,4 m stor) kom en del träkol i humös och sotig mo. En del kol har legat mellan stenarna i röset ovanför och kolet kan vara nerdraget av smådjur. Diameter 0,35 m.	Träkol, 10 g. Ett bränt ben, <1g. Fragment av ytterligare ett ben, kunde inte tas upp. Flinta i avslag, 5 g.
F12	A2	x473 y299	+220,64	I mylla mellan småstenar intill takhäll i S.	Keramik, 1 ocornerad skärva, mörkgrå, 3 g.
F13	A2	x472 y297 x475 y296	+220,65 +220,59	I humös mo under stenlagren.	2 bitar bränd flinta, 3 g. spets med en kantretusch 4 g, 22 mm lång, största bredd 31 mm
F14	A2	x476 y300	+220,99	Under småstenslager i mylla i kistans centrala del, låg med spetsen mot S.	Spjutspets av flinta, flathuggen, 10 x 2,5 cm, 8 mm tjock.

F15	A2	x475 y300	+220,90	Under en 0,3 m stor sten stod yxan lutande med eggdelen uppåt. Ett av sidoblocken lutade in över fyndplatsen.	Skaftålsyx, 170 mm lång, 550 mm bred, 40 mm tjock. Eggens bredd 42 mm.
F16	A2	x477 y301	+220,98	I humös mo mellan 0,1-0,2 m stora stenar i bottenskiktet.	Avslag, fyrsidigt, med retusch på två sidor, flinta, 52 x 40 mm, 12 mm tjockt.
F17	A2	x473 y300	+222,93	I humös mo, i bottenskiktet.	Träkol, 8 g.
F18	A2	x476 y300	+220,94	I humös mo i bottenskiktet.	Obränt ben, 5 g.
F19	A1, V halvan				Avslag av flinta, bränt, <1g.
F20	A1, V halvan				Avslag av slipat redskap, flinta, <1g.
F21	A1				Avslag flinta, bränd, 1 g.
F22	A2, N delen av kistan				Träkol, 5 g.
F23	A2, centra- la delen av kistan				Träkol, 15 g.
F24	A2, centra- la delen av kistan				Träkol, 5 g.
F25	A1				Avslag av flinta, bränt, 4 g.
F26	A1				Flinta 1 avslag, 5 g.
F27	A1				Flinta, 2 g, 1 avslag.
F28	A1				Flinta, 1 avslag, bränt, 2 g.
F29	A2				Flinta, spets med fin kantretusch, 4 g, 32 mm lång, största bredd 21 mm, avbruten.

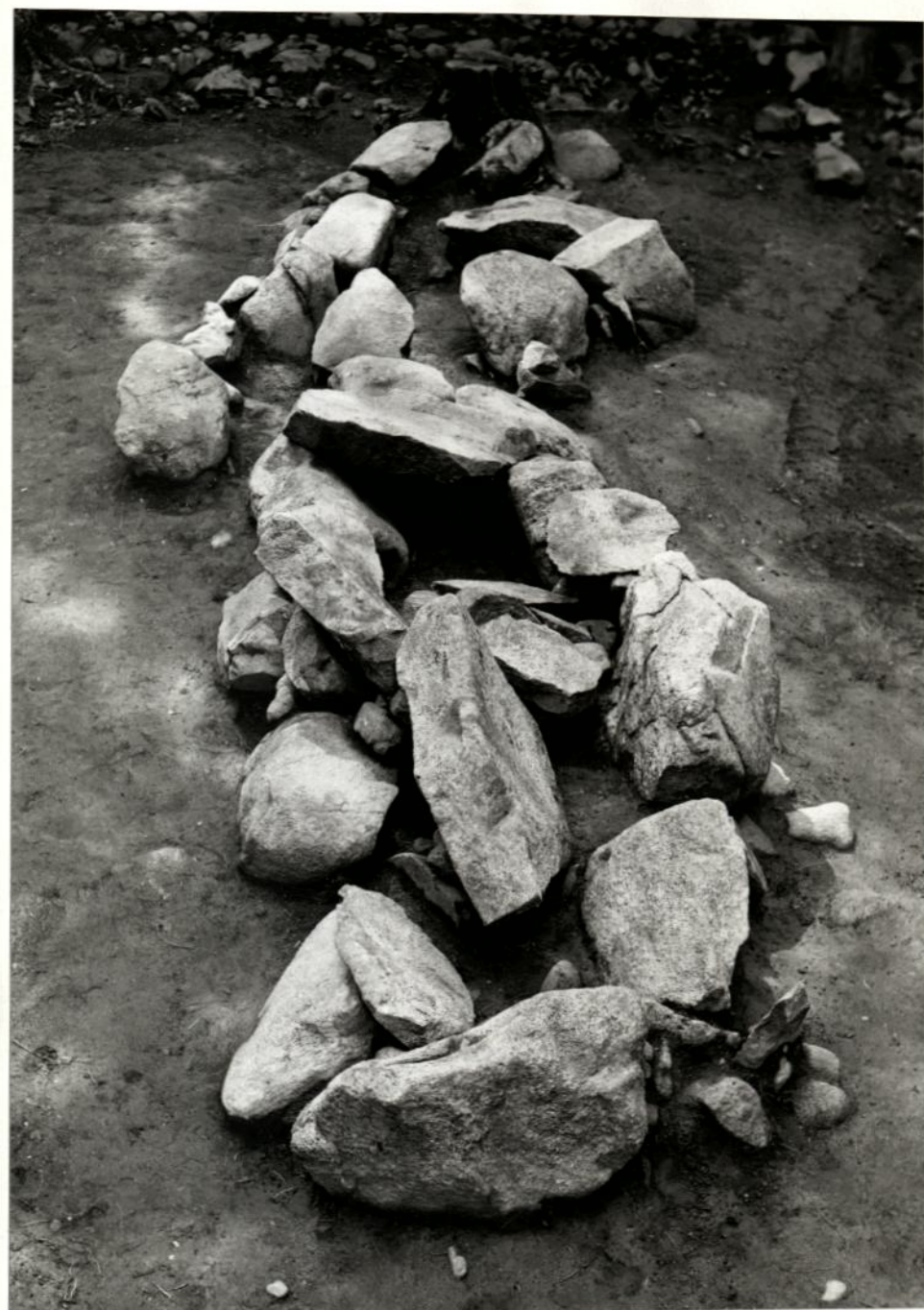
F30	A2				3 flintor (1 försvunnen). 1 oval skivskrapa, grov, 14 g, 50 x 31 mm. 1 avslag, 5 g.
F31	A1		Spetsen, +223,90 Tången +223,77	Överst i myllan med spetsen snett uppåt mot Ö.	Dolk av brons.
F32	A1		+223, 83	Överst i myllan under stenar med huvudet i NNO.	Rakkniv av brons.
F33	A1		<u>+223,90</u> +223, 68		Brända ben, 355 g.
F34	A1		+223,85	I mylla under liten sten.	Bronsnål med hål. Refflad ten. 2 små runda stenar. Rund skiva av hoprullad bronstråd. Delar av bronsåldersfibula.
F35	A1		+223,88		Järnbleck (spets av skära?).
F36	A1		ca +223,90	I mylla (upprensad).	Bronspincett.
F37	A1			Vid rensning i västra halvan.	1 bränt ben, <1g. 5 kvartsbitavslag, 20-35 mm stora, 20 g. Slagg (ganska ytligt) 185 g.
F 38	A2			Vid rensning N om kistan.	Brända ben, 1 g.

A2 efter autorvning, från N. Fotograf Eva Åhman. U1546:3.

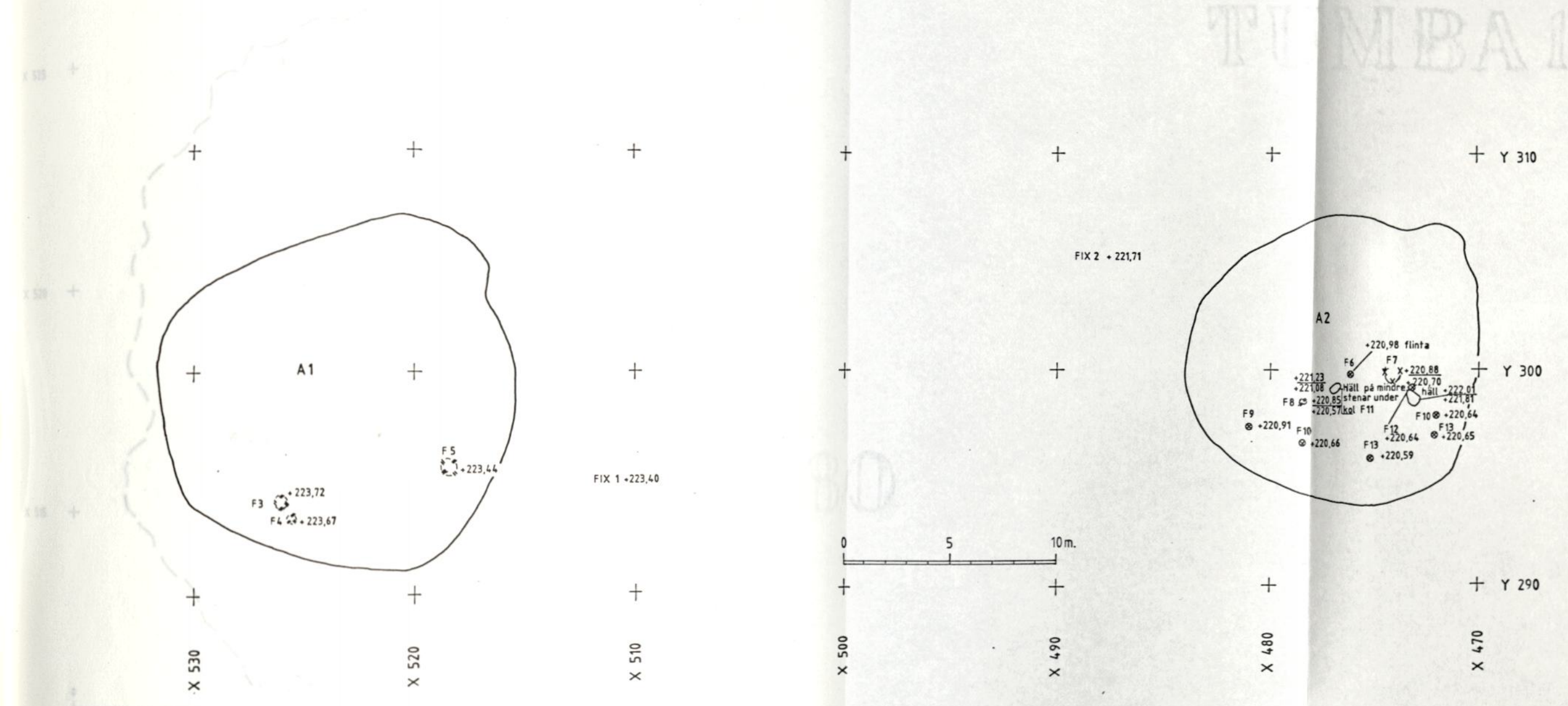

A1 efter avtorvning, från S. Fotograf Eva Åhman. U1546:4.

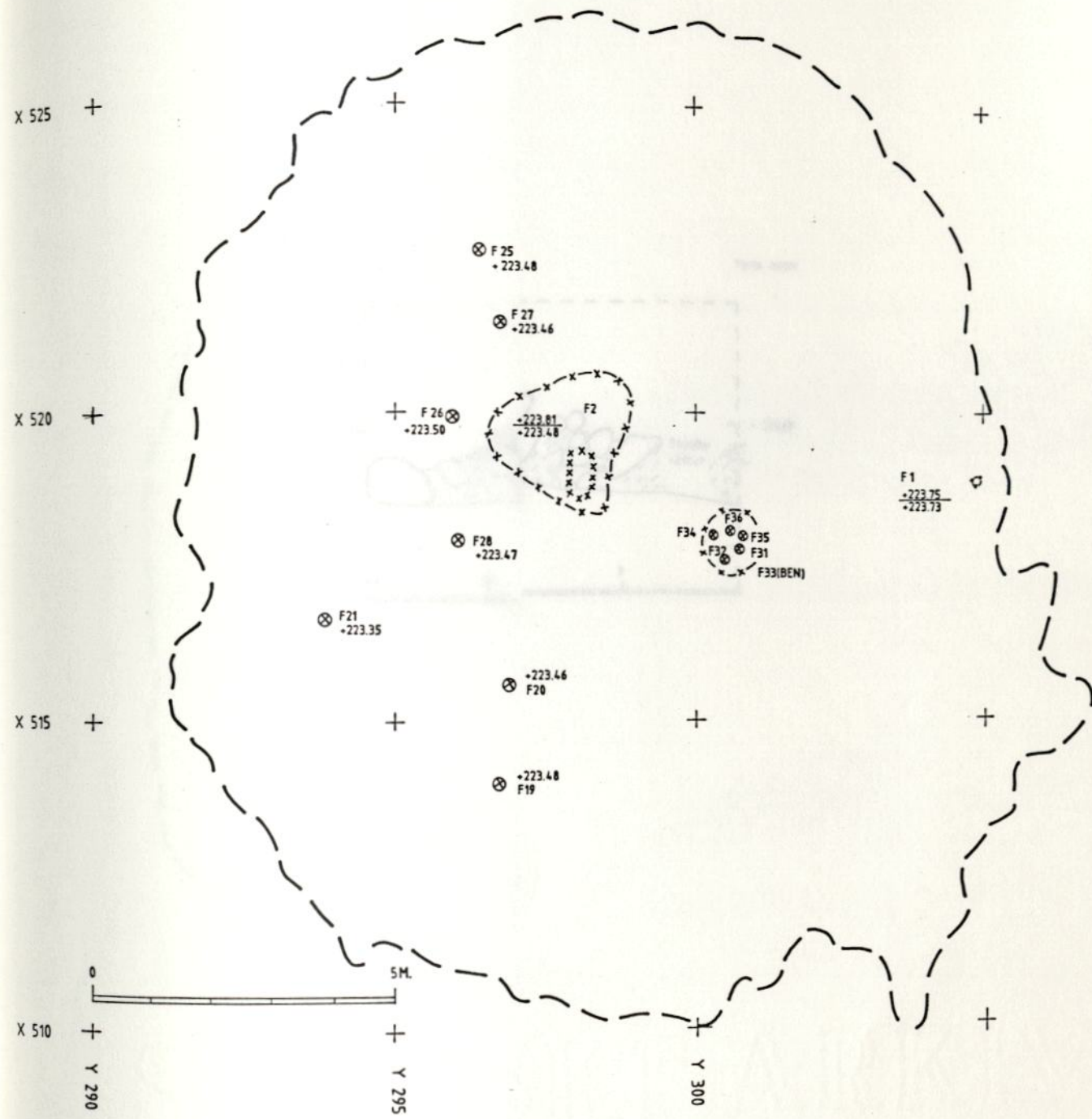

A2, hällkistan, från N. Fotograf Eva Åhman. U1546:23.

SVENSKT ARKIV
TUMBA 1990

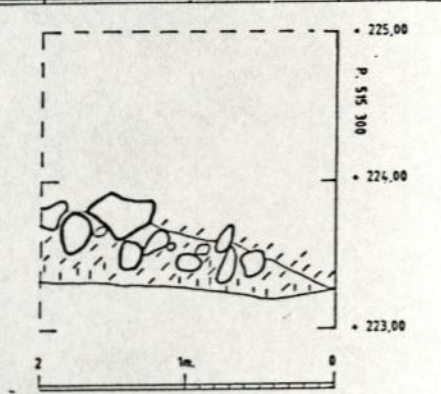
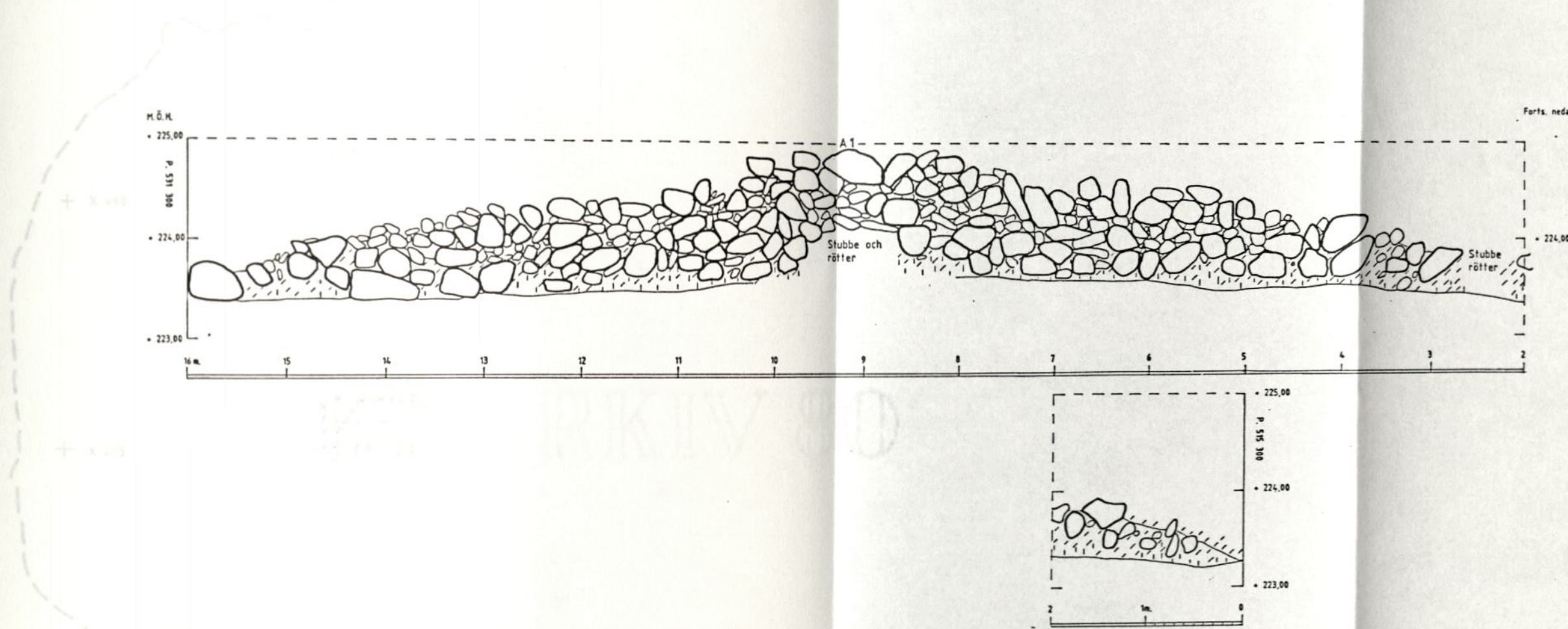
Schaktplan
Anl 1 och 2
Skala 1:200

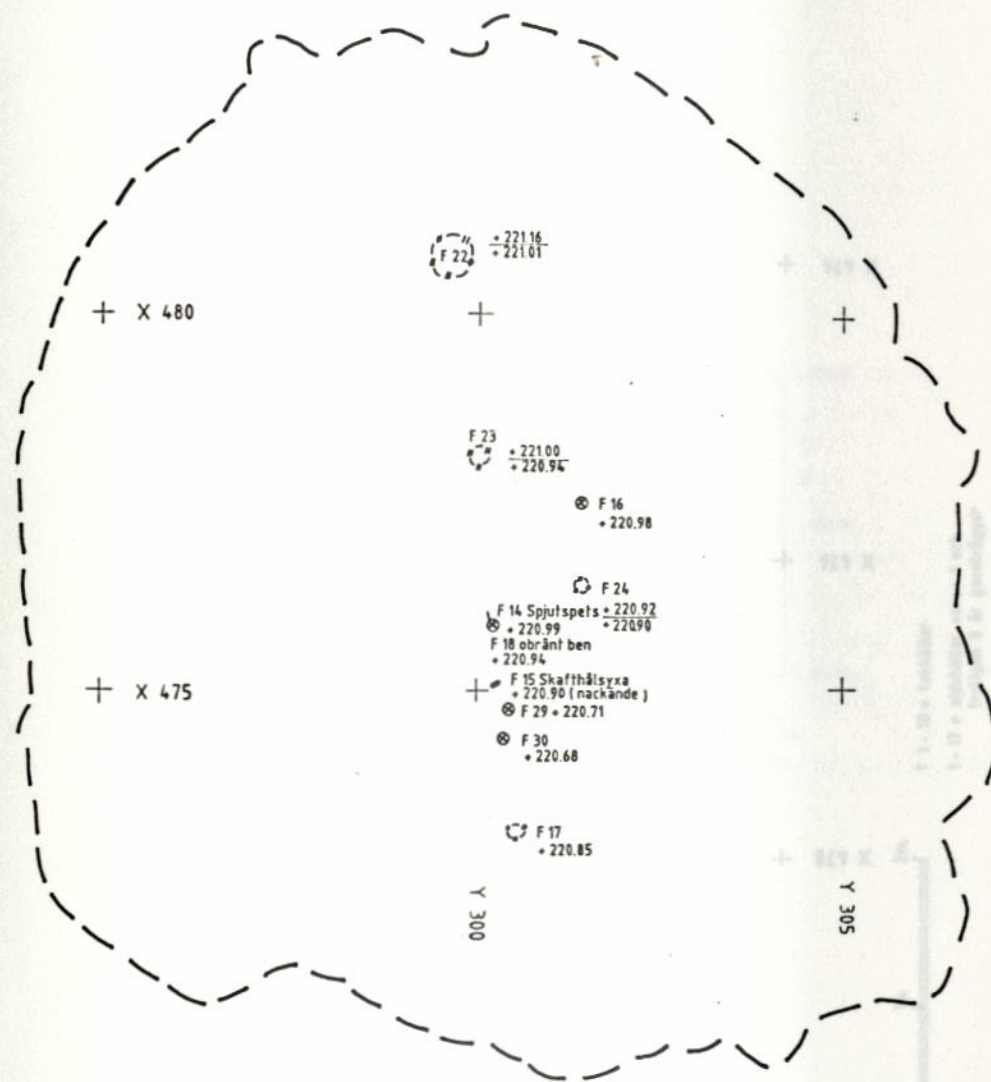
Fyndplan
A1
Skala 1:100

Profil
A1
Skala 1:100

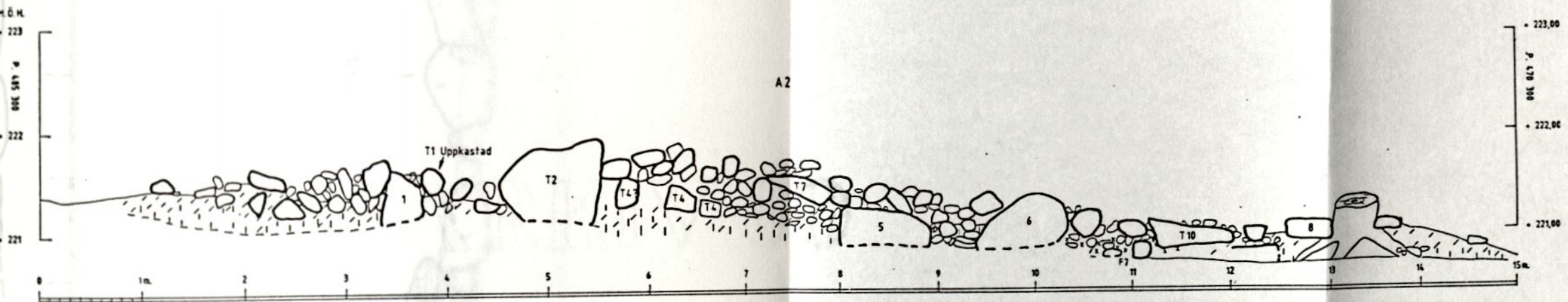
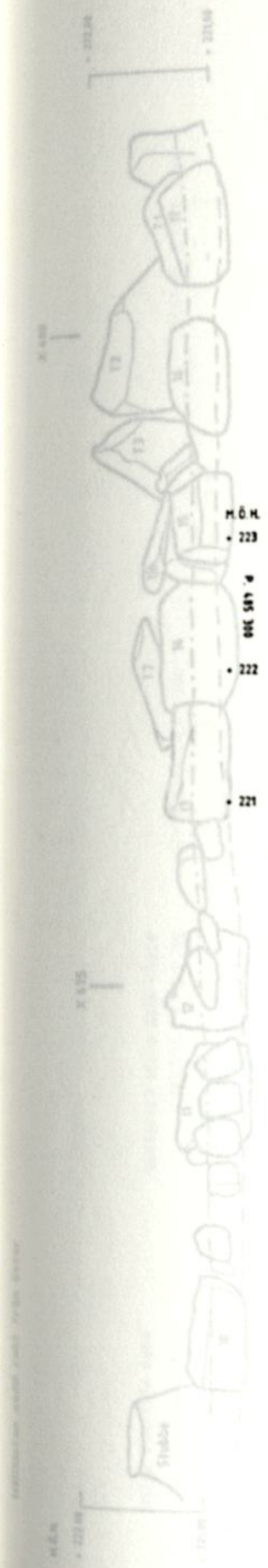
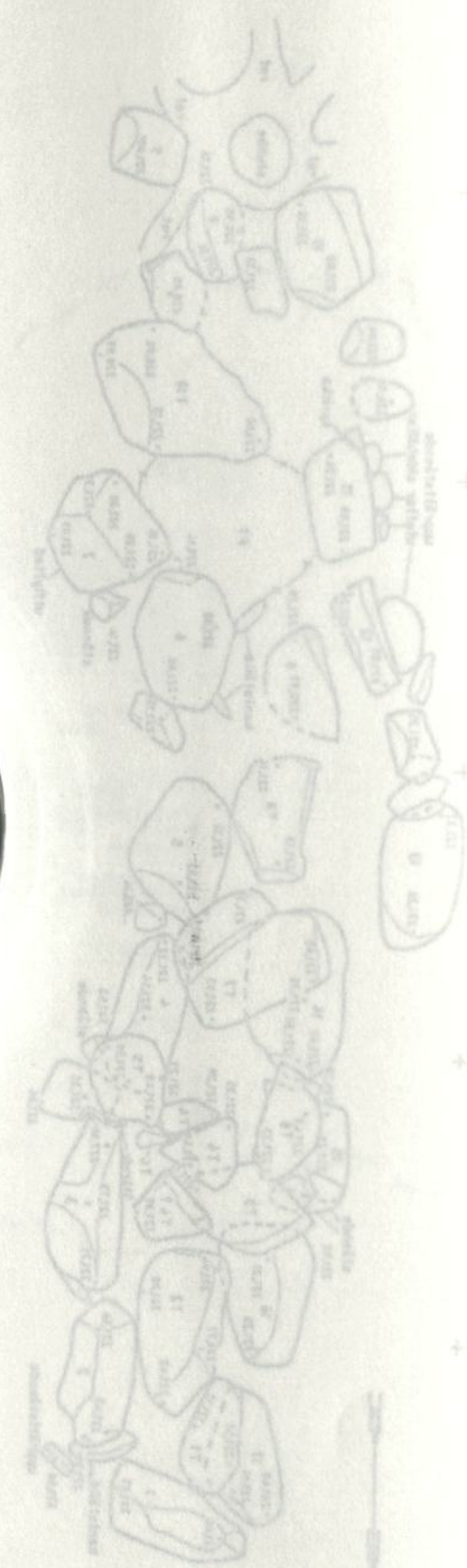

Profil 515 300-531 300
A1
Skala 1:50

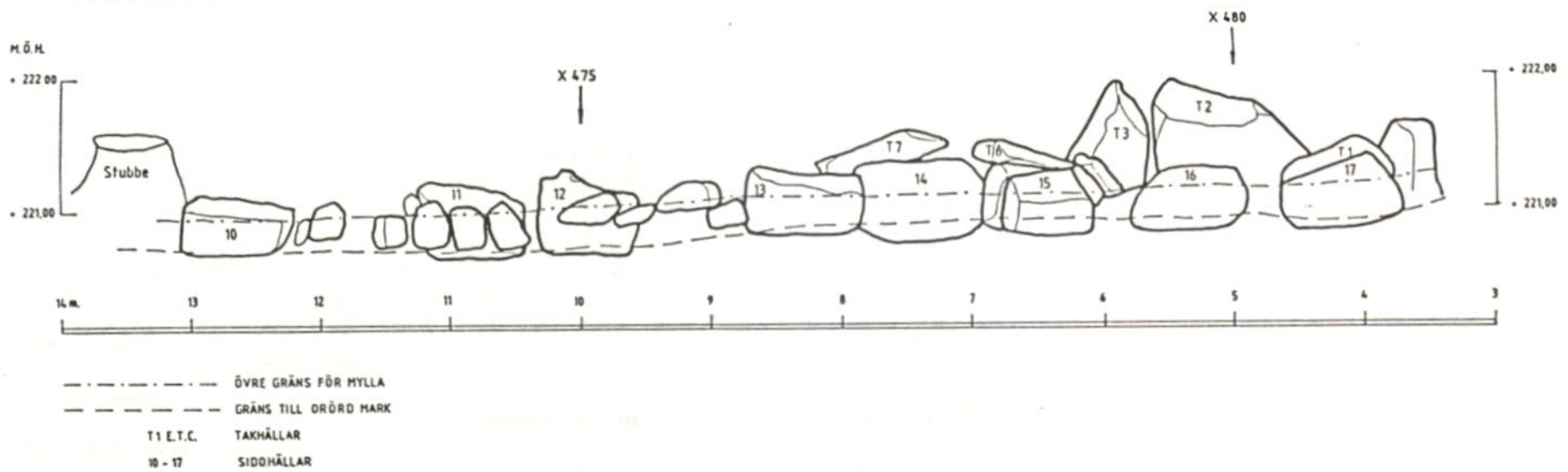
Fyndplan
A2
Skala 1:100

Plan 1:20
VII
1957 08 08 01 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

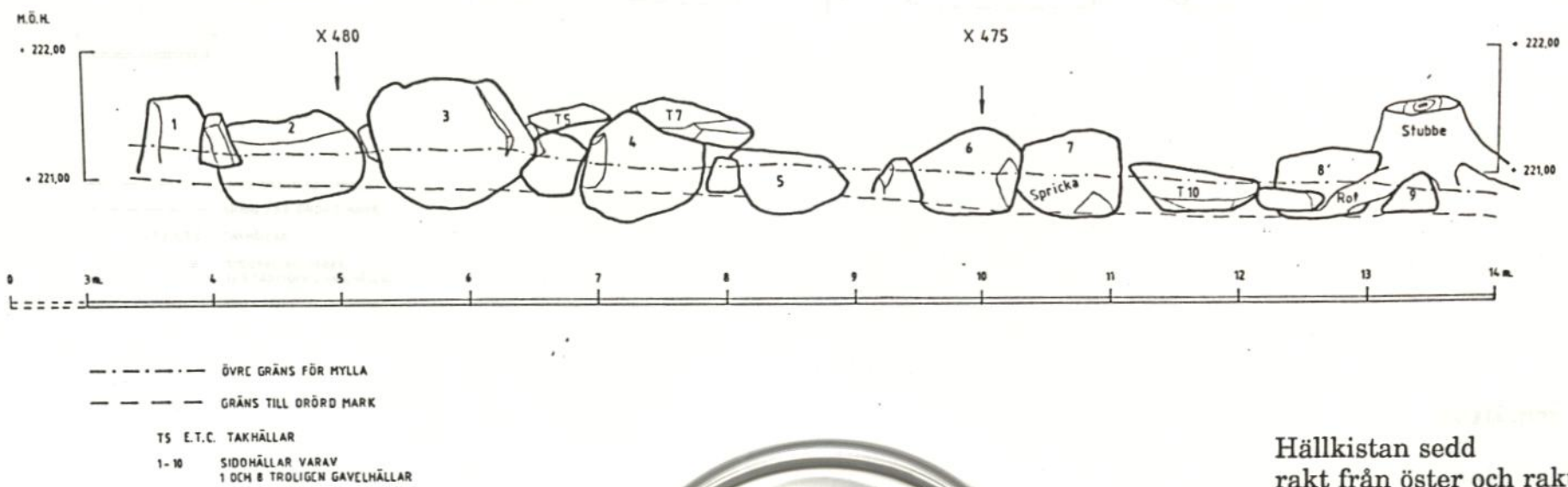

Profil
A2
Skala 1:50

Hällkistan sedd rakt från öster

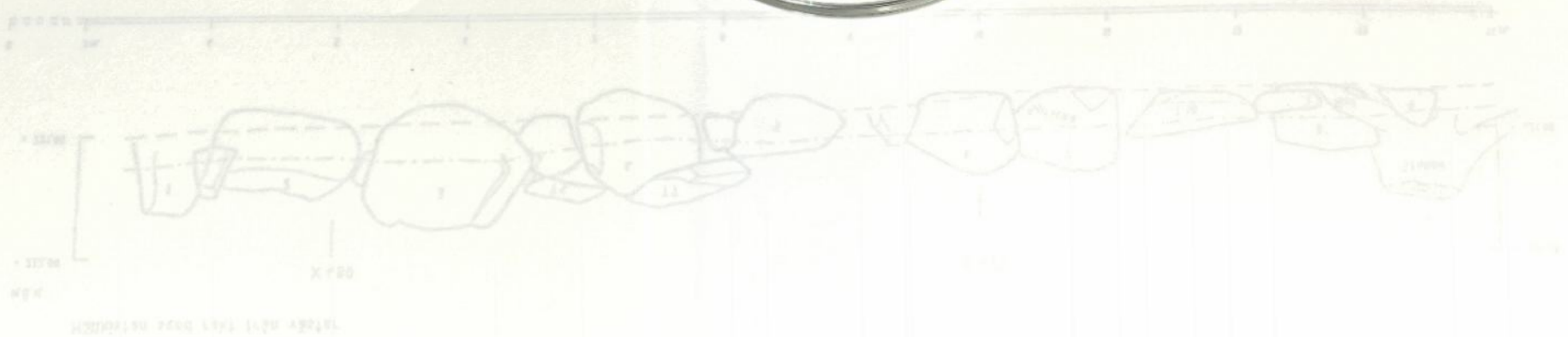
Hällkistan sedd rakt från väster

Hällkistan sedd
 rakt från öster och rakt från väster
 A2
 Skala 1:50

Y3
 1977 200 0000 1000 1000 1000
 HVBSTADEN 2000

1:50
 1:50
 1:50

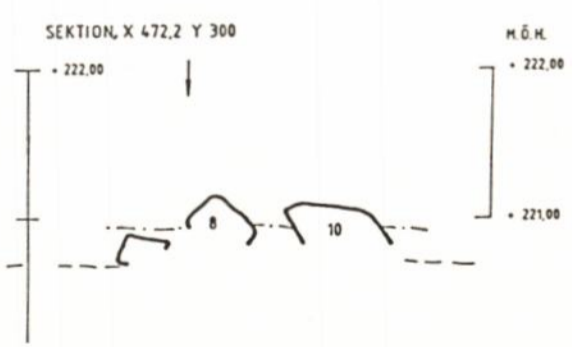
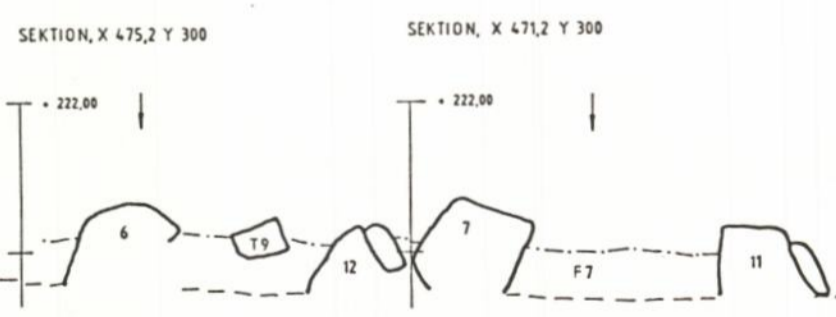
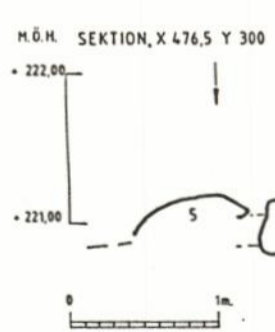
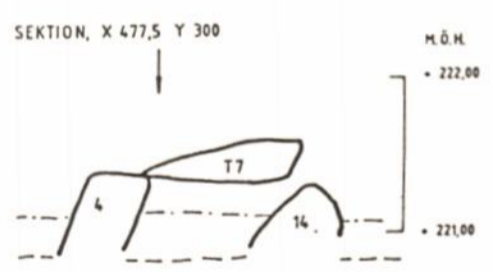
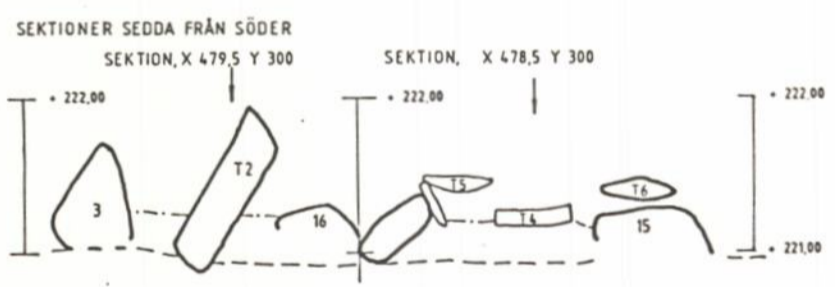
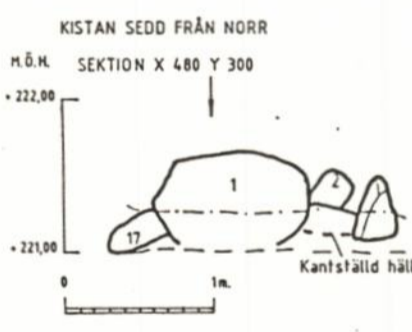

1:50

1:50
 1:50
 1:50

1:50

- - - - - ÖVRE GRÄNS FÖR MYLLA
 - - - - - GRÄNS FÖR DRÖRD MARK
 T2 E.T.C TAKHÄLLAR
 1 - 14 SIDDHÄLLAR VARAV
 12 8 TROLIGEN GAVELHÄLLAR

Sektioner
 A2
 Skala 1:50